

I. EL CANAL D'URGELL

Antecedents · Una reunió a Agramunt, en 1814 · Començ de les obres en l'any 1817 · Paralització i represa de gestions en 1825 · Represa de les obres en 1829 i nova paralització a causa de la Guerra civil · Modificacions en el projecte · Oposició en el propi país · Entusiasta adhesió d'en Salvador a l'obra empresa amb decisió per en Joan Viladot i en Manuel Girona · Represa definitiva de les obres en 1852/53 · La Direcció s'estableix a Agramunt, a can Mésbell · La foradada de Montclar · Greus dificultats · Carles Tassier · Acabament de l'obra · Conveni de Madrid · Incidències d'ordre legal · En Salvador President de la Junta · El seu fill Joan el substitueix anys enllà · El seu nét Salvador.

II. JOIES I TRISTESSES POLÍTIQUES I FAMILIARS

Avantpassats Nicolau de Baix · En Josep i la Tereseta Rosés · Els Maluquer d'Alentorn · En Salvador i la Roseta Viladot a Barcelona · La tia Pepa (Xarpell) de Torà · Diccasions en la família Renyé · L'oncle Josepet d'Agramunt · Vacar Codonyet per terres d'Europa · D. Pasqual Madoz i Miquel Figuerola · Noves eleccions per a Diputats a Corts · Salvador a Tremp-Sort-Viella · La lluita per l'unitat italiana · Naixença i mort de la Dolores, filla d'en Salvador · Relacions a Barcelona · Mort de l'Agustí d'Alentorn · Condol de l'oncle Pere, de Torà · La carretera de Tremp a Sort · Proteccionistes i lliurecanvistes · Viatge en tren a Madrid amb la Corina Salvador · Les bromes del tío de Sant-Joan · L'antic professor de Cervera, Dr. Roig · La causa Fontanelles en l'Audiència de Barcelona · La carretera de Tàrraga a Balaguer · Progressistes al Parlament · El retraïment · Darrers dies i traspàs d'en Joan Viladot, el Mésbell · Darrer viatge al Poitou · Mort a Alentorn la "tia Erescona" als 110 anys · Traspàs a Barcelona, a casa d'en Salvador, la seva fillola, Laieta Castejón, filla gran del germà Agustí · D. Salustià d'Olóza a Barcelona.

III. LES DARRERES CAMPANYES A LES QUE POGUÉ SERVIR COLÒNIES ESPANYOLES, MÈXIC, DOMINICA I PERÚ. - GUERRA DEL PACÍFIC.

L'intervenció a Mèxic · El general Prim · Discussions amb França i Anglaterra · Ocupació de Veracruz · Reunió en Crizaba · Retirada d'anglesos i espanyols · Conseqüències · L'afer dominicà · Reincorporació a la corona d'Espanya · Decisió d'O'Donnell · Opinions contràries · Conversa d'en Salvador amb Vicenç de Sanguiní · Sublevació i retirada de Santo Domingo · Un article notable del diari · Els afers entre Espanya i les repúbliques de Xile i el Perú · El general Castilla · Emigració en méssa

de xinesos · Intervenció de França · L'esquadra espanyola · Incidentes · Les illes Chineses · Aliança al costat d'Espanya · L'esquadra davant el Callao · La fragata "Blanca" · Suicidi de l'almirall Pareja · Méndez Núñez · La guerra · Bombardeig de Valparaíso · Bombardeig dels ports del Callao · Retorn de l'esquadra en dues divisions · La "Numància" cap a les Filipines amb la "Berenguela" i pel Cap de Bona Esperança a reunir-se amb les "Blanca", "Berenguela" i "Numància", i després a Río de Janeiro, havent donat la volta al món · Visita a Santa Elena.

IV. EN SALVADOR A CORTS PER TREMP-SORT-UIELLA, EL 61/63 I LA PRESIDÈNCIA DE LA DIPUTACIÓ PROVINCIAL DE BARCELONA: PRIMERA ETAPA: 1864-65

Dificultats i dissensions entre lliberals en la província de Lleida · Intervenció de Madoz · En Salvador diputat · Viatge a Madrid · Decadència del Parlament · Situació internacional · Polònia, Estats Pontificis, Dinamarca, Àustria, Estats Units de l'Amèrica del Nord · Noves de Zarauz · Inundació a Barcelona · Inauguració del Canal d'Urgell el 15 d'agost del 1862 · Crisi de Govern · Proposta d'ingressar en la plantilla de l'Estat · Relacions barcelonines · Guerra de Prússia amb Dinamarca · Al·locució progressista al país · Nova elecció d'en Salvador per a la Diputació · Unanimitat en votar-lo per a President · Gran inquietud lliberal · Constitució de les Comissions de la Diputació · Monument a Aribau · Monturiol i els nous estudis del "Ictíneo" · La "Revista Progressista" nomena a en Salvador vocal honorari · Una reunió a Madrid del 3 de maig del 64 en els Camps Elisis · Un discurs del general Prim · Olósga i Espartero · Opinió personal dels amics d'en Salvador · Iniciació del període revolucionari · Reunions clandestines · Casament de Pere de l'oncle Pere de Torà · Nous caires de la política lliberal · La repressió russa a Polònia · El Col·legi de Terrassa · Les cartes de Madoz · Dissensions entre lliberals a Barcelona · Intervenció d'en Salvador · Figuerola el qualifica de Talleyrand · L'actuació d'en Salvador en la Presidència de la Diputació · Beneficència · Ordre públic · Cultura · Memòria sobre el Servei Militar · Afers familiars · Cauria la "camarilla" · Un "gest" de la Reina pregonat per Narváez i una intervenció de Castelar · Suspensió d'aquest com a catedràtic · Excitació popular · La "Nit de Sant Daniel" · Comentaris de la Diputació amb motiu del "desprendiment" de la Reina · Censura del Govern i rumors de dimissió · Articles del diari "La Corona" de Barcelona, del maig del 65 · El còlera novament · Trasllat de les cendres de Balma a la Catedral de Vich · En Joanet intern a Terrassa · Una esquadra anglesa a Barcelona · El cosí Frederic Renyé també a Terrassa · Les recomanacions de la tia Tereseta · El còlera a Madrid · Un discurs de Víctor Hugo · Proverbi oriental · Depressió política · L'efígie de la Reina en la Diputació · El Rector, el batlle i en Montellà de Berga sobre el ball i el President de la Diputació · Naixement de la Ramoneta.

V. EN SALVADOR EN LA PRESIDÈNCIA DE LA DIPUTACIÓ PROVINCIAL DE BARCELONA. SEGONA ETAPA: 1866-1867.

La Roseta en la vida de relació barcelonina. · Recessament de la lluita política. · Incidentes i sublevacions. · Expatriació i conspiracions del general Prim. · Les opinions d'en Salvador i Figuerola. · Acte constitucional de la Diputació de Barcelona. · Organització dels Aldarulls. · Cartes de Madoz. · Afers econòmics. · Lletre notable de D. Ferran Puig. · Afers internacionals. · Moviment de la Caserna de Sant Gil a Madrid. · Repercussió a Barcelona. · D. Víctor Balaguer. · El Bisbe de Girona Dr. Constantí Bonet. · Els Castejón, Aités, Sostres, Vives, Rosafort i altres emigren a França. · Confinaments a Canàries. · Gestions d'en Salvador a favor dels capitans Ventura de la Torre i Més, del Batalló de Bailén, sublevats a Girona, condemnats a mort. · La Roseta acompanya a les senyores. · Fusellament. · Lletre de l'ex-corregidor de Barcelona i diputat de Santa Maria. · Empresonaments. · En Salvador es retira de la Diputació. · Vicenç de Sengenís a Palma de Mallorca. · Sancions a Canàries. · Afers familiars a Artesa de Segre. · Els catalans a Provença. · Mort de l'oncle Pere, de Torà. · El seu caràcter. · La policia recerca en Salvador a Terrassa. · Aquest l'esquiva. · La Roseta i la corralina dels ànecs. · Detenció de Madoz i Utrillo a Madrid. · Confinament de Madoz a Ceuta. · Tereseta a Agramunt. · Partides republicanes al Camp de Tarragona i en l'Empordà. · Correspondència amb Madoz sobre els darrers esdeveniments. · "El Profeta" al Liceo. · Les noies Nicolau-Rosés i Maluquer-Viladot al pensionat de Jesús-Maria. Sant Andreu. Davallada cap a la revolució.

VI. LA REVOLUCIÓ DE SETEMBRE DEL 68

Esperances de Madoz. · Opinió d'en Salvador. · Les plonies. · Interès d'en Salvador per a determinades qüestions nacionals, polítiques, religioses i literàries. · Mort de Narváez. · Govern González-Bravo. · Figuerola a Barcelona. · Els propòsits de Prim. · Els Jocs Florals de Barcelona. · Cartes de l'emigració. · L'aniversari del 7 de juliol de l'any 62, per la Milícia Nacional a Madrid. · Detenció i confinament dels generals Caballero de Rodas, Echagüe, Peralta i altres, a Canàries i Balears. · Expulsió del Duc de Montpensier. · En Salvador i la Roseta amb la família a La Jonquera. · Reunions clandestines. · La proclama en català del Capità general Comte de Chestre. · Sublevació de Cadis. · Batalla del Pont d'Alcolea. · Pronunciament de Madrid i Barcelona. · El 29 de setembre del 68. · La Junta revolucionària de Barcelona. · En Salvador, Batlle 1er. constitucional i retorna a la Presidència de la Diputació. · Prim a Barcelona. · Govern Provisional. · Primers incidents. · El jove Maluquer. · Els Ferrer, Castejón i l'Ignasi de Llorens, Governadors a Lleida, Navarra i Osca. · Madoz, Governador de Madrid. · Comentari als 25 anys de regnat d'Isabel 2^a.

VII. EN SALVADOR, BATLLE 1ER. CONSTITUCIONAL I POPULAR DE BARCELONA I A LA PRESIDÈNCIA DE LA DIPUTACIÓ PROVINCIAL, TERCERA ETAPA, 1869-1871.

Les obres de Juli Verne · El Governador de Lleida D. Miquel Ferrer · Les Junes altra vegada · El Parc de la Ciutadela · Enderroc del baluart de les Drassanes · L'esglesia de Sant Miquel · El convent de Junqueres · Les fonts artístiques del Jardí del General i de l'Esplanada · Els xamfrans de l'Eixample · La festa de Tots Sants del 68 · Nous Governadors: Balaguer, Castejón, de Llorens · Madoz a Madrid · El Rector de Mongay, Mossén Vila · Figuerola, Ministre · Les eleccions constituents · L'empleomania · L'Ateneu Català de la Classe Obrera · Barcelona i el nou emprèstic · D. Ferran Puig, síndic · Agressió a en Salvador · Les "parcelles" de l'Eixample · Manifestacions cíviques · Aldarulls a Andalusia · Cesantia i reposició del conserge de l'Universitat · Comissió inspectora de la Milícia · Serenata dels "Voluntaris de la Llibertat" a en Salvador · Les classes dominicals per a obrers · Afers electorals · La nova casa d'Artesa · Les noves Corts · En Salvador, Director 3er. de la Caixa d'Estalvis · L'Eduard, diputat per Vic per a les Constituents · Discussions arancelàries · Proteccionistes i Lliurecanyistes · La cunyada Brigida, de Balaguer, fa cap a Barcelona · Casament de la neboda Concepció · El "Cercle Esparterista" de Barcelona · Article sobre la candidatura del general Espartero, Duc de la Victòria, per a Rei · Les discussions parlamentàries i la nova Constitució · Gran manifestació de l'Indústria i Comerç barceloní · Projectes dels monàrquics constitucionals i dels republicans · Festes per la proclamació de la nova Constitució (6 de juny de 1869) · El Marqués de Salamanca visita a en Salvador · L'esquadra espanyola a Barcelona · Alçament carlista i republicà · D. Bernard Iglesias, nou Governador de Barcelona · En Salvador és nomenat novament Batlle 1er., que ho refusa · La sublevació dels federals en la província de Lleida · Batuses a Montmagastre, Balaguer i La Seu · Els republicans a Agramunt · Els Castejón al Pallars · Inauguració de curs 69-70 en l'Universitat · El general Gaminde · L'oncle Gasparó novament batlle de Sants · L'inauguració del Canal de Suez · Voluntaris catalans a Cuba · En Peret de la Catarineta nº. 2 · Desaparició de la Ciutadela, obra de Felip V.

VIII. ESDEVENIMENTS DE L'ANY 70. GUERRA DE FRANÇA I PRÚSSIA. ELECCIÓ DE REI D'ESPANYA. MORT DE MADOZ. ASSASSINAT DEL GENERAL PRIM. PRIMERS ACTES DEL NOU SOBIRÀ.

En Salvador i la Roseta a Artesa · Casament d'en Joan, l'hereu d'Alentorn · Desafiamment del Duc de Montpensier amb el Comte de Girgenti · Els aldarulls de les llesves a Barcelona · La Roseta sorpresa al carrer per la batussa de la tropa amb els defensors de les barricades · Ocupació de Gràcia · L'Escola Pràctica d'Agricultura · Edició de "Bellezas de Cataluña" de D. Victor Balaguer · Els federals emigrats a França · Indult

· Gestions per a la proposta de nou Monarca · Els candidats · Guerra de França i Prússia · Repercussió a Barcelona · En Salvador, a Madrid · La febre groga a Barcelona · Les Corts voten per Rei al fill segon del Rei d'Itàlia, D. Amadeu de Savoia, Duc d'Aosta · El Dr. Bonet Arquebisbe de Tarragona · Mort a Gènova D. Pasqual Madoz · Enterrament a Barcelona · Assassinat del general Prim a Madrid · Arribada del rei Amadeu a Espanya i jurament de la Constitució · En Salvador s'hi adhereix.

IX. LA MONARQUIA AMB D. AMADEU DE SAVOIA. EN SALVADOR MALUQUER EN LA PRESIDÈNCIA DE LA DIPUTACIÓ. 1871-1872. DIMISSIÓ DEL REI AMADEU.

Primer Govern amadeuista, amb Serrano a la Presidència · Eleccions · Els teatres a Barcelona · Desatencions de l'aristocràcia a Madrid envers la Reina i reacció del ministre de la Governació · La nova Diputació Provincial de Barcelona · En Salvador president · La família d'en Salvador als banys de Vernet · Tarifes · El Rei a Barcelona · De passeig amb en Salvador · Al Monestir de Montserrat · Els sentiments populars · El Comtat d'Alentorn · Els Internacionalistes · En Salvador a Madrid · Sagasta president del Govern · Els títols nobiliaris atorgats per l'Arxiduc durant la Guerra de Successió, reivindicats per Don Amadeu · Rius i Taulet, Batlle de Barcelona · Gestió d'en Salvador a la presidència de la Diputació · Notes familiars · Refús d'en Salvador a qualsevol candidatura per a Diputat i Senador, així com a ocupar un ministeri · Correspondència amb D. Bernard Iglesias, D. Laureà Figuerola i D. Victor Balaguer · Gestions a favor del Monestir de Montserrat · Noves eleccions · Primeres guspies de la segona carlinada · Correspondència amb el cosí Josep Maluquer, de Teruel, sots secretari de Gràcia i Justícia · Noves pressions polítiques damunt d'en Salvador · Les partides i escamots carlistes del 72, a Catalunya · Correspondència amb Vicenç de Sengenís, magistrat a Palma · Victor Balaguer, ministre de Foment · En Salvador deixa la Presidència de la Diputació · Ministeri zorrillista, radical · El Jutge de Vilanova, Sr. Montfort · La família d'en Salvador, a Caldetas · Retorn a les tertúlies del Cafè de les Delícies · En Casimir Bertrand, a Paris · La Brigida, de Balaguer, a Barcelona · Les propietats de la Roseta a Artesa i La Peixera · En Pere, a Terrassa · El Sr. Jaume Vallhonrat · Carlins i Federals al camp · Dissolució del. Cos d'Artilleria.

X. LA PRIMERA REPÚBLICA ESPANYOLA. SEGONA GUERRA CARLISTA. NOTES FAMILIARS.

Naixement del Duc dels Abruzzos · Desatenció del Parlament envers el Rei · Abdicació d'aquest · Pànic en els radicals · Proclamació de la República Federal · Estanislau Figueras, primer president · Castelar redacta la resposta a D. Amadeu · Termes justos i enlairats de la mateixa · La República a Barcelona · Canvi de casa, al carrer

de Mendizábal · Noves de la parentela · Desaparició de Figueras i proclamació de Pi i Margall · En Salvador i els esdeveniments · La vida a Barcelona · "Soirée" a casa d'en Salvador · Els cabdills carlins al Segrià i la Segarra · D. Alfons i Donya Blanca, a Artesa, Agramunt i Sanahuja · Donya Blanca toca el piano a la sala del Mésbell, d'Agramunt · Acció en la Poble de Segur · L'acció d'Alpens i la traïció del coronel Freixas de la Guàrdia Civil, a qui abandonen els guàrdies · Salmerón substitueix a Pi i Margall · Don Emili Castelar es fa càrrec del Govern · Reviscolament de l'opinió · Reacció favorable en l'exèrcit · Reorganització del Cos d'Artilleria · Aplicació de la pena de mort · Lleves generals · Servei obligatori · Les reflexions d'en Salvador · En Joan visita als parents de Lleida · Les columnes lliberals i les carlistes en l'Urgell i el Segrià · En Pere, al Col·legi de Terrassa · La Tereseta al Col·legi de Jesús Maria, a Sant Andreu · La família Madoz · Pi i Margall i Rios Rosas · Gran discurs d'aquest respecte la gestió i responsabilitat d'aquell.

XI. CASTELAR. LA DISSOLUCIÓ DEL CONGRÉS. GOVERN SERRANO. EN SALVADOR PER DARRERA VEGADA EN LA PRESIDÈNCIA DE LA DIPUTACIÓ DE BARCELONA, 1874-75. RESTAURACIÓ MONÀRQUICA AMB DON ALFONS XII. RETIRADA D'EN SALVADOR DE LA POLÍTICA.

Actuació de D. Emili Castelar · Opinions d'en Salvador · Discurs d'aquell el 27 de desembre del 1868 en les Corts Constituents sobre el programa i finalitat de la Revolució de setembre · Política internacional, Colonial i Americana · Política interior · La Religió · Separació de l'Església i l'Estat · Respecte a l'independència d'aquella i dels seus ministres · Autonomies regionals provincial i municipal · República Federal · Democràcia i demagògia · Indispensable l'ordre material i el compliment de la Llei · La pertorbació contínua és la mort de la Revolució · Discurs del 21 de març del 1873 · Ministre d'Estat · Supressió de l'esclavitud · Origen de l'esclavatge · L'intervenció estrangera · Discurs del 8 de juliol del 73, President del Consell el Sr. Salmerón · La greu situació interior · L'intransigència del caràcter espanyol · L'intolerància · L'impaciència · L'allunyament i indiferència política de les classes conservadores · Els seguits canvis de Govern · Tres Presidents en quatre mesos · Els Estats Units · Entre l'Anarquia i la Dictadura, els pobles elegeixen aquesta · La disciplina i confiança en l'exèrcit · Indispensable reorganització del Cos d'Artilleria · Necessitat d'utilitzar els antics generals i caps militars · Discurs del 25 d'agost del 73, en prendre possessió de la Presidència del Congrés · La tradició lliberal · La República i l'Unitat Nacional · La caiguda d'un règim que no referma l'ordre, ve decretada per, les lleis tant socials com per les de la Naturalesa · Entre una pertorbació permanent i una reacció immediata, el poble optarà sempre a favor d'aqueixa · Requeriments de Govern · Crida a la responsabilitat i energia en l'actuació · Urgència davant el desordre i desorganit-

zació evidents en les províncies · Les violències carlistes · Discurs del 8 de setembre del 73, com a President del Poder Executiu de la República · Crida a tots els partits · La demagògia · La pena de mort · Exigències de la guerra · La disciplina militar · El servei obligatori · Lleva de 80.000 homes · Crida als generals · Necessitat de plens poders · Són els esdeveniments els que manen · L'ordre per damunt de tot · Missatge del 2 de gener del 1874, donant compte de la gestió del Govern Castelar · Repressió ràpida i enèrgica a la guerra civil · Represa del treball organitzat · L'intervenció estrangera · Rehabilitació de les institucions militars · Restauració de l'Artilleria · El descontentament del "paupèrrims peregrins" · La província de les dues vesants · "Si un partit constitucional, ha triomfat en l'Estat Espanyol, ha sigut el de la monarquia democràtica" · Les cartes de la tia Paulina, del 2 de gener del 74 en l'Audiència de la Sagrista · Dissolució del govern provisional · El Govern de la República, president de la Diputació · Primers actes del nou Govern · Clarificació dels Aldarulls a Gràcia i a Manresa · D. Isidre Vallès, de Terrassa · De Pere, el primer carlista · L'activitat d'en Salvador · Relacions a Madrid · D'actualitat internacional i esdeveniments intermitents · En Josep, sots secretari de Gràcia i Justícia, esment Fiscal del Tribunal de Comptes i esment del Consell d'Estat · El general Serrano-Bodega · D. Laureà Figuerola i en Salvador · L'esquadra de Gràcia · Sobre la jubilació d'un vell mosso d'esquadra · Incorporació del col·legi per a l'Institut de Barcelona · Passar l'aigua i l'oli · Darrer viatge a Segre · Dissolució del Congrés · La restauració de la Monarquia · Vivíssim desig de canvi · Entusiasme · La guerra carlista · Els "prínceps" D. Salvador i D. Joan a Catalunya · Proclamació d'Alfons XII · Govern Sagasta · Govern Cánovas del Castillo · Retirada d'en Salvador de la política.

XII. EN SALVADOR RETIRAT DE LA POLÍTICA. INCIDÈNCIES FAMILIARS. ELS CATALANISTES.

Els fills d'en Salvador, en 1875. Traspàs del tio de Sant Joan. En Josep i l'Eduard. En Josep, a Madrid. Correspondència amb en Salvador. Vicenç de Sangenis. Adaptació a la nova situació. Arribada del Príncep Alfons a Barcelona. Les darreries de la guerra carlista. Don Victor Balaguer i D. Bernat Iglesias. El nou Governador de Lleida, D. Perfecte Arnaiz. El general Odón Macías. D'Artesa a Pons en convoi militar. Cabrera es separa del Carlisme. El Rei s'atreu a Sagasta i a l'element lliberal. En Salvador manté el retraïment polític, mes aconsella l'adhesió al nou Sobirà. D. Bernat Iglesias, director de "La Iberia". Les noves Diputacions de Lleida i Barcelona. La Ramoneta Garrell i en Miquel Agelet. En Pompeu Sostres a França. El general Martínez Campos ocupa La Seu. El Dr. Bonet, Arquebisbe de Tarragona. D. Laured Figuerola, a Barcelona. La Dolors Palou i l'Enric Soló. Els trens "Joans" a Folquer. Les

noves eleccions en les comarques de Lleida. Alonso Martínez i Manuel Azcárraga. Els “Constitucionals” de Barcelona. Mort de l’Agustí Rocafort, deixant vídua la Laieta Palou, a Tremp. En Salvador fa elegir senador al seu nebot Josep. El Governador Arnaiz, a Cervera. La Tereseta d’Agramunt. En Joan i en Frederic Renyé, catalanistes. Paraules d’en Salvador.

XIII. ELS ANYS 76 I 77. MALALTIA D’EN SALVADOR.

Les cabòries d’en Joan Palou. El Somatent de Pons en campanya. Les genialitats d’en Lluç. En Pere, a Guadalajara. Reminiscències de la Presidència de la Diputació. En Joan Palou, a Barcelona. Ingrès en un noviciat de Jesuïtes. Restabliment i organització del Somatent. El ferrocarril Noguera-Pallaresa. En Josep, senador a Madrid. En Joan a Madrid, per al doctorat. Lletres de Figuerola i d’en Marsà. Casament de D. Perfecte Arnaiz amb Donya Matilde de Moratilla. En Joan Borrell en la Diputació de Lleida. Malaltia d’en Salvador. En Frederic Renyé i na Carmeta Gigó. L’Agustí i l’Emilia Renyé, de Mollerussa. Les noves eleccions provincials per Lleida. El projecte de Codificació. En Josep, a la Cort. En Joan i en Pere, a Guadalajara. Ingressa el darrer en l’Acadèmia d’Enginyers Militars. Convalecència d’en Salvador. L’Arquebisbe de Tarragona i en Salvador. L’Eduard, a Madrid. Les gestions d’en Joan Borrell a Madrid. En Pere corrent per les comarques lleidatanes en les vacances d’estiu. Els Bertrand, a França. La Tereseta surt del pensionat. Invitada a Terrassa, a Sabadell i a Lleida. Vicenç de Sangenis desitja casar a en Teodor.

XIV. LA GUERRA D’ORIENT.

En Joan publica el mapa de la guerra. Anglaterra i el Canal de Suez. Esdeveniments a Salònica pel maig del 76. Destronament del Soldà. Les “Províncies” turques d’Europa. Àustria i Rússia. Victòries turques contra els serbis. Conferència d’armistici a Constantinopla. Rússia declara la guerra a Turquia. Lluites en les fronteres rumana i armenia. Invasió de la Dobrudja. Plewna. Tractat de Sant Estéfano. Disolució de l’imperi otomà a Europa. Àustria es queda amb les províncies turques de Bòsnia i Herzegovina. Anglaterra ocupa Suez i Xipre.

XV. EN SALVADOR, HOME DE NEGOCIS. ELS ANYS 78 I 79. LES QUATRE FAMÍLIES. CASAMENT D’EN JOAN.

Ni participació en negocis ni jocs d’atzar. Administració dels béns de la Roseta. Atenció a les despeses de casa. Interès per als esdeveniments internacionals. Casament del Rei amb l’Infanta Mercedes. Els “Constitucionals” a

Madrid. Impressions d’en Pere, cadet de Guadalajara, sobre Madrid i el casament del Rei. Incidents polític-religiosos a Lleida. Lletres d’en Joan Borrell. En Ramón, d’Alentorn D. Carles. Impressions de París. Mort de la Reina Mercedes. Mort, de part, la Ramoneta Garrell d’Agelet. En Joan a Auzat, de retorn d’Itàlia i Alemanya. En recerca de marit per a la Brigideta Palou, de Pons. La Lluïseta Bertrand i en Jaume Rosich. En Salvador demana la Margarida Cardona per a en Ramon d’Alentorn. Casament del Rei amb María Cristina, Arxiduchessa d’Àustria. En Joan i la Catarina Nicolau. Les festes de casa d’en Salvador, sota la direcció de la Tereseta. L’oncle Arcís i les cosines Rosés. Prometatge d’en Joan i la Catarina. Noves eleccions. En Josep discuteix amb en Sagasta. El prestigi d’en Salvador. Darrera actuació en la política lleidatana. La família d’en Salvador a Amélie-les-Bains. Malaltia de la Carmeta Bertrand. Les noces d’en Joan amb la Catarina Nicolau.

XVI. EL PRIMER GOVERN LLIBERAL DE LA RESTAURACIÓ. 1881. EN SALVADOR ESDEVÉ AVI. DARRER VIATGE A MADRID.

Agonia i mort de la Carmeta Bertrand. Els “Constitucionals” al Govern. Sagasta, President. El primer nét d’en Salvador. En Joan, jutge municipal. El districte de Tremp. La Roseta, a Madrid i Guadalajara. La Roseta, amb la Tereseta, a Roma. En Josep, senador vitalici. En Joan Borrell casat amb la Dolors Nicolau. L’agregació a la plantilla de l’Estat d’en Salvador. Darreres activitats socials. El Comte de Maux. Els fills d’en Frederic Renyé. El general Prim. Darrers dies de D. Pasqual Madoz. En Salvador escriu a la Roseta. La família Viladot. La premsa de l’època. L’ex-Rei Amadeu. Mort d’en Narcís Castejón. Noves de l’emigració. En Salvador presideix la Junta del Canal d’Urgell. La Diputació de Barcelona. El fill d’en Joan. En Pere, a Lleida. En Salvador, a Madrid, amb els fills. Mort del Pare d’en Josep Borrell, amb motiu de la celebració a la seva casa de l’acte commemoratiu de l’aniversari del setembre. En Salvador viatja a Madrid.

XVII. DARRERS ANYS I AFANYS D’EN SALVADOR MALUQUER, DEL 82 AL 87. ELS LLIBERALS AL GOVERN. EL FILL D’EN SALVADOR, DIPUTAT A CORTS. L’EDUARD, PRESIDENT DE LA DIPUTACIÓ DE BARCELONA. REJOVENIMENT AMB ELS NÉTS. TRASPÀS D’EN SALVADOR. LA PREMSA DE BARCELONA. POST-MORTEM.

En Salvador s’ocupa dels néts i de l’horta d’Artesa. El “Diari de la Llotja”. Visita d’en Práxedes Mariano Sagasta a Barcelona. D. Ferran Puig i la Reial Acadèmia Catalana. El testament d’en Madoz. Desavinences entre lliberals.